

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

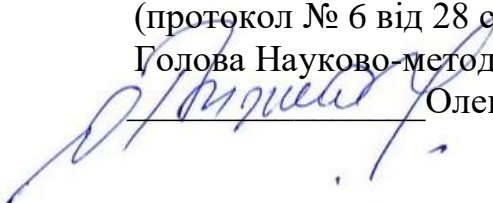
**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ДИТЯЧІЙ ОРТОПЕДІЇ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Терапія та реабілітація

код дисципліни в каталозі вибіркових навчальних дисциплін: ВД.ФТЕ36

мова навчання: українська

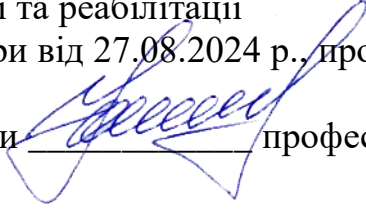
Київ – 2024

Розробники:

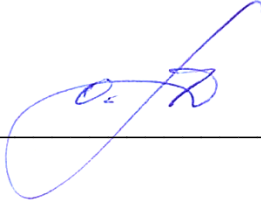
Гаврелюк Світлана Василівна, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри терапії та реабілітації, shavreliuk@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри професор Олена ЛАЗАРОВА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ). Розуміння складних патологічних процесів та порушень, які піддаються корекції заходами фізичної терапії. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: загальні принципи фізичної терапії у дітей з деформаціями хребта, грудної клітки, кінцівок, після ампутацій. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences defined by the educational and professional program, in particular the ability to analyze medical, social and personal problems on the basis of the biopsychosocial model of life limitation (ICF). Understanding of complex pathological processes and disorders that can be corrected by physical therapy measures. Discipline - 3 ECTS credits. Main topics: general principles of physical therapy in children with deformities of the spine, chest, limbs, after amputations. The final assessment is based on the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до розуміння клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень осіб дитячого віку, та проведення фізичної терапії особам дитячого віку.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація спеціалізація 227.1 Фізична терапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми. 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 6. Здатність мотивувати людей та рухатися до

	<p>спільної мети.</p> <p>7. Здатність працювати автономно.</p> <p>8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності</p>	<p><i>Фахові компетентності спеціальності (СК)</i></p>
	<p>1. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).</p> <p>2. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.</p> <p>3. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.</p> <p>4. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.</p>
	<p><i>Фахові компетентності спеціалізації (СКфт)</i></p>
<p>1. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.</p> <p>2. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.</p> <p>3. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального</p>	

	<p>реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.</p> <p>4. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.</p> <p>5. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.</p> <p>6. Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.</p> <p>7. Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).</p> <p>8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.</p> <p>9. Здатність провадити підприємницьку діяльність у фізичній терапії</p>
--	--

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	8	0	16	0	66	90

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Терапевтичні вправи»;

на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Фізична терапія в педіатрії»; «Пропедевтика педіатрії»; «Фізична терапія при травмі, політравмі і захворюваннях опорно-рухового апарату»; «Фізична терапія у дітей з органічними ураженнями нервової системи».

**Програма навчальної дисципліни.
Тематичний план навчальної дисципліни**

Номер і назва теми	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Загальні принципи фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок	14	2	2	10
Тема 2. Загальні принципи фізичної терапії при деформаціях і аномаліях розвитку хребта	18	2	4	12
Тема 3. Загальні принципи фізичної терапії при кривошії, деформаціях черепа, грудної клітки і лопаток у дітей	12	-	2	10
Тема 4. Загальні принципи фізичної терапії при системних захворюваннях скелета у дітей	14	2	2	10
Тема 5. Загальні принципи фізичної терапії при деформаціях кінцівок у дітей	16	-	4	12
Тема 6. Загальні принципи фізичної терапії у дітей з ампутаціями	16	2	2	12
Всього годин:	90	8	16	66

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Загальні принципи фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок

Остеохондропатія головки стегнової кістки. Остеохондропатія бугристісті великогомілкової кістки. Остеохондропатія човноподібної кістки стопи. Остеохондропатія плесневих кісток. Алгоритм фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок у дітей.

Тема 2. Загальні принципи фізичної терапії при деформаціях і аномаліях розвитку хребта

Розвиток хребта в дитячому віці і типи постави. Аномалії розвитку хребта. Кіфоз. Лордоз. Сколіоз. Алгоритм фізіотерапевтичного дослідження хребта. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях і аномаліях розвитку хребта.

Тема 3. Загальні принципи фізичної терапії при кривошії, деформаціях черепа, грудної клітки і лопаток у дітей

Вроджена та позиційна кривошия. Деформації черепа. Аномалії розвитку ребер і груднини. Лійкоподібна грудна клітка. Вроджене високе стояння лопатки. Крилоподібна лопатка. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях грудної клітки і лопаток у дітей.

Тема 4. Загальні принципи фізичної терапії при системних захворюваннях скелета у дітей

Невдосконалий остеогенез. Артрогрипоз. Вроджена хондродистрофія. Хрящова дисплазія. Фібозна остеодисплазія. Алгоритм фізичної терапії при системних захворюваннях скелета.

Тема 5. Загальні принципи фізичної терапії при деформаціях кінцівок у дітей

Вроджена косорукість. Вроджений сіностоз кісток передпліччя та інші вади розвитку верхньої кінцівки. Плоска і плоско-вальгусна стопа. Торсійні деформації нижніх кінцівок. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях кінцівок у дітей.

Тема 6. Загальні принципи фізичної терапії у дітей з ампутаціями

Особливості ампутаційної культури кінцівок у дітей. Алгоритм фізичної терапії у дітей з ампутаціями.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Денна форма навчання
Тема 1. Загальні принципи фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок	1. Алгоритм фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок у дітей.	2
Тема 2. Загальні принципи фізичної терапії при деформаціях і аномаліях розвитку хребта	2. Аномалії розвитку хребта. Алгоритм фізіотерапевтичного дослідження хребта.	2
	3. Алгоритм фізичної терапії при різних типах постави, кіфозі, лордозі. Алгоритм фізичної терапії при сколіозі.	2
Тема 3. Загальні принципи фізичної терапії при кривошії, деформаціях черепа, грудної клітки і лопаток у дітей	4. Алгоритм фізичної терапії при вродженій та позиційній кривошії, деформаціях черепа, деформаціях грудної клітки і лопаток у дітей.	2
Тема 4. Загальні принципи фізичної терапії при системних захворюваннях скелета у дітей	5. Алгоритм фізичної терапії при системних захворюваннях скелета.	2
Тема 5. Загальні принципи фізичної	6. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях верхніх кінцівок у дітей.	2

терапії при деформаціях кінцівок у дітей	7. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях нижніх кінцівок у дітей.	2
Тема 6. Загальні принципи фізичної терапії у дітей з ампутаціями	8. Алгоритм фізичної терапії у дітей з ампутаціями.	2
Всього годин:		16

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Денна форма навчання
Тема 1. Загальні принципи фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок.	1. Остеохондропатія головки стегнової кістки. Остеохондропатія бугристості великогомілкової кістки. Остеохондропатія човноподібної кістки стопи. Остеохондропатія плесневих кісток. Алгоритм фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок у дітей.	6
	2. Підготовка до практичного заняття з теми 1. Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/learn/adolescent-patellofemoral-pain-promopage/ https://members.physio-pedia.com/learn/patellofemoral-joint-instability-promopage/ https://members.physio-pedia.com/learn/paediatric-limping-gait-promopage/	4
Тема 2. Загальні принципи фізичної терапії при деформаціях і аномаліях розвитку хребта	3. Розвиток хребта в дитячому віці і типи постави. Аномалії розвитку хребта. Кіфоз. Лордоз. Сколіоз. Алгоритм фізіотерапевтичного дослідження хребта. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях і аномаліях розвитку хребта.	7
	4. Підготовка до практичних занять з теми 2.	5
Тема 3. Загальні принципи фізичної терапії при кривошії,	5. Причини та види кривошії у дітей. Причини і класифікація деформацій черепа у дітей. Аномалії розвитку	6

деформаціях черепа, грудної клітки і лопаток у дітей	ребер і груднини. Лійкоподібна грудна клітка. Вроджене високе стояння лопатки. Крилоподібна лопатка. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях грудної клітки і лопаток у дітей.	
	6. Підготовка до практичного заняття з теми 3. Пройти курс: https://members.physio-pedia.com/learn/torticollis-and-plagiocephaly-promopage/	4
Тема 4. Загальні принципи фізичної терапії при системних захворюваннях скелета у дітей	7. Невдосконалий остеогенез. Артрогрипоз. Вроджена хондродистрофія. Хрящова дисплазія. Фібозна остеодисплазія. Алгоритм фізичної терапії при системних захворюваннях скелета.	6
	8. Підготовка до практичного заняття з теми 4. http://surl.li/vakcxt http://surl.li/faglys	4
Тема 5. Загальні принципи фізичної терапії при деформаціях кінцівок у дітей	9. Вроджена косорукість. Вроджений сіностоз кісток передпліччя та інші вади розвитку верхньої кінцівки. Плоска і плоско-вальгусна стопа. Торсійні деформації нижніх кінцівок. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях кінцівок у дітей.	7
	7. Підготовка до практичних занять з теми 5. Пройти курси: https://members.physio-pedia.com/learn/paediatric-lower-extremity-torsional-conditions-promopage/ https://members.physio-pedia.com/learn/clubfoot-promopage/ https://members.physio-pedia.com/learn/orthotic-design-for-foot-pathologies-promopage/ https://members.physio-pedia.com/learn/paediatric-conditions-of-the-foot-promopage/ https://members.physio-pedia.com/learn/hand-function-0-7-	5

	months-promopage/ https://members.physio-pedia.com/learn/hand-function-7-to-24-months-promopage/	
Тема 6. Загальні принципи фізичної терапії у дітей з ампутаціями	11. Особливості ампутаційної культури кінцівок у дітей. Алгоритм фізичної терапії у дітей з ампутаціями.	7
	12. Підготовка до практичного заняття з теми 6. http://surl.li/ngilfn Розглянути кейси: http://surl.li/epynig http://surl.li/wudpfq	5
Всього годин:		100

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування фізичної терапії дітям в залежності від клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень завдяки:

знанням: особливостей зростання і розвитку дітей в залежності від віку; особливостей перебігу захворювань опорно-рухового апарату в дитячому віці; патогенезу клінічних проявів та порушень біомеханіки при різних захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей; методів контролю за ефективністю занять.

умінням: визначати фізичний рівень дитини та її рухові можливості; планувати програми фізичної терапії для дітей різних вікових груп в залежності від клінічного діагнозу, перебігу захворювання та характеру лікування; визначати клінічно-обґрунтовані рухові режими; контролювати та враховувати ефективність окремих занять та всієї програми у цілому; документувати плани фізичної терапії та результатів занять або процедур.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація спеціалізація 227.1 Фізична терапія

Шифр	Програмні результати навчання
Застосування знань та умінь	<ol style="list-style-type: none"> 1. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта. 2. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта. 3. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного

- віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.
4. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.
 5. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.
 6. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.
 7. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.
 8. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
 9. Встановлювати цілі втручання.
 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.
 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.
 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.
 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.
 14. Проводити самостійну практичну діяльність.
 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервизор навчальних практик.
 16. Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.
 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.
 18. Дотримуватись основних юридичних та етичних

	вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.
--	--

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів очної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Алгоритм фізичної терапії при остеохондропатіях кінцівок у дітей.	Експрес-контроль або усне опитування 8 Презентації кейсів 4 Сертифікат неформальної освіти 1бал=1година	12
2. Аномалії розвитку хребта. Алгоритм фізіотерапевтичного дослідження хребта.	Експрес-контроль або усне опитування 6 Презентації кейсів 6 Демонстрація практичних навичок 6	12
3. Алгоритм фізичної терапії при різних типах постави, кіфозі, лордозі. Алгоритм фізичної терапії при сколіозі.	Експрес-контроль або усне опитування 7 Презентації кейсів 7 Демонстрація практичних навичок 7	14
4. Алгоритм фізичної терапії при вродженій та позиційній кривошії, деформаціях черепа, деформаціях грудної клітки і лопаток у дітей.	Експрес-контроль або усне опитування 6 Презентації кейсів 6	12

	Сертифікат неформальної освіти 1бал=1година Демонстрація практичних навичок 6	
5. Алгоритм фізичної терапії при системних захворюваннях скелета.	Експрес-контроль або усне опитування 12 Презентації кейсів 12	12
6. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях верхніх кінцівок у дітей.	Експрес-контроль або усне опитування 6 Презентації кейсів 6 Сертифікат неформальної освіти 1бал=1година Демонстрація практичних навичок 6	12
7. Алгоритм фізичної терапії при деформаціях нижніх кінцівок у дітей.	Експрес-контроль або усне опитування 6 Презентації кейсів 6 Сертифікат неформальної освіти 1бал=1година Демонстрація практичних навичок 6	12
8. Алгоритм фізичної терапії у дітей з ампутаціями.	Експрес-контроль або усне опитування 7 Презентації кейсів 7 Демонстрація практичних навичок 7	14
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які

будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Залік проводиться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Palisano RJ, Orlin MN, Schreiber J. Campbell's physical therapy for children, sixth edition. St. Louis, MO: Elsevier. 2023. 1051 p.
2. Palisano RJ, Orlin MN, Schreiber J. Campbells physical therapy for children. St. Louis, MO: Elsevier; 2017. 2958 p.
3. Alexander MA, Matthews DJ, Murphy KP, Molnar GE. Pediatric rehabilitation: principles and practice. New York: Demos Medical; 2015.
4. Pediatric physical therapy / [edited by] Jan S. Tecklin. LWW; Fifth edition; 2014

Електронні ресурси:

1. <https://uni-sport.edu.ua/node/2509>
2. <http://www.nbuu.dov.ua/>
3. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
4. <https://pedro.org.au/>
5. <https://www.physio-pedia.com/home/>
6. <https://physrehab.org.ua/uk/news/30-04-2021/>
7. <http://studentam.net>